

ABSTRAKT

Cílem práce *Jazykové biografie a sociální sítě příslušníků české národnostní menšiny (na příkladu česko-chorvatského a chorvatsko-českého bilingvismu Čechů v Chorvatsku)* je přispět k poznání jazykového chování příslušníků české menšiny z českých i smíšených, česko-chorvatských rodin, žijících na území Chorvatska. Jazyk je jedním ze základních rysů identity jedince i skupiny. Jako společenský fenomén má dvě základní funkce: komunikační (prostředek komunikace) a identifikační (jedinec se užitím některého jazyka identifikuje s určitou skupinou). Na příkladu české menšiny v Chorvatsku se snažíme o vyzorování jazykových procesů, které probíhají v krajanských rodinách, a faktorů, které v národnostních menšinách působí na udržení jazyka.

V úvodu práce je představena česká menšina v Chorvatsku, od přistěhování Čechů na území dnešního Chorvatska, jejich organizování, založení českých spolků a škol, po dnešní podobu existence a organizace menšiny a postavení české menšiny v zákonech Republiky Chorvatska. Pojednáno je o jazyce příslušníků české menšiny a shrnuty jsou základní prameny, které se menšině věnují z různých aspektů.

Třetí kapitola představuje vnímání jazykových biografií/autobiografií a sociálních sítí v české a zahraniční odborné literatuře, definice pojmů, metodologii a její omezení, a shrnuje základní odborné práce, které se tématem zabývají.

V následujících kapitolách je představen výzkum metodou sběru jazykových biografií a sociálních sítí formou narativních interview, který probíhal v české menšině v Chorvatsku v letech 2010-2016. Do výzkumu byli zahrnuti členi tří krajanských rodin, každé tvořené 3-4 generacemi, dohromady 32 lidí. Z vyprávění respondentů byly následně vytvořeny jejich jazykové biografie, které tvoří přílohu práce. Analýzou jazykových biografií byla ve vyprávěních respondentů zkoumána reflexe jazyka a komunikace: jazyk komunikace a přepínání kódů, hodnocení krajanské češtiny a vlastních znalostí jazyků, stanovení mateřského jazyka, komunikace v českých školách a komunikace v zaměstnání.

Poslední kapitola se na příkladu sledovaných rodin zaměřuje na odhalení faktorů, které působí na udržení jazyka jakožto jednoho ze základních pilířů identity české menšiny v Chorvatsku – vedle obvykle uváděných faktorů jako jsou administrativně-právní status a zajištění práv menšinového jazyka na daném území, rodina (mezigenerační přenášení jazyka v rámci rodiny), menšinové školství, zpravodajství a publicistika v menšinovém jazyce, náboženství, kulturní činnost atd., pozorujeme vlivy volby životního partnera a místa seznámení s ním, soužití v jedné domácnosti s dalšími lidmi, jazykové a komunikační kompetence, zaměstnání a liberální výchovy.